

ΠΕΝΘΗ

—••—
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΕΗΣ
(1883-1958)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΕΗΣ

Χαιρετισμὸς τοῦ κοσμήτορος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς κ. Ν. Β. Τωμαδάκη, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας

Ἀείμνηστε συνάδελφε Νικόλαε Βέη. Ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τῆς ὁποίας ἐπὶ μίαν καὶ πλεόν εἰκοσαετίαν ὑπῆρξες ἐπίλεκτον μέλος, κατῶδυνος ἐπὶ τῷ θανάτῳ σου, ἀπευθύνει δι' ἐμοῦ τὸ ὕστατον χαῖρε! Πέριξ τοῦ φερέτρου Σου ἴστανται οἱ συναδέλφοι Σου ἐν τῇ Σχολῇ, πολλοὶ τῶν ὁποίων ὑπήρξαμεν καὶ μαθηταὶ σου. Καὶ συναισθανόμεθα πάντες τὸ μέγεθος τῆς ἐπιστημονικῆς ἀπωλείας καὶ τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον προέκλυψεν εἰς τὴν ἔρευναν τῶν μεσαιωνικῶν καὶ νεοελληνικῶν σπουδῶν διὰ τοῦ θανάτου Σου.

Διὰ τῆς κατὰ τὸ 1925 ἐκλογῆς Σου εἰς τὴν ἔδραν τῆς Μεσαιωνικῆς καὶ Νεοελληνικῆς Φιλολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, διὰ πρώτην φορὰν ἐπληροῦτο ἡ ἀνάγκη τῆς διδασκαλίας τῆς Χριστιανικῆς λογοτεχνίας, γραμματολογίας καὶ γλώσσης, διὰ τόσον διακεκριμένου ἐρευνητοῦ, δημοσιεύσαντος μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς εἰσόδου του ἑκατοντάδας πραγματειῶν καὶ σημειωμάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν μέσην καὶ νεωτέραν ἱστορίαν καὶ φιλολογίαν.

Νεώτατος ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν ἔρευναν καὶ ἀκολουθῶν εἰς τοῦτο τὰ ἴχνη μεγάλων διδασκάλων, ἀνέλαβες τὴν ἐπίπονον σύνταξιν πολλῶν καταλόγων χειρογράφων μονῶν καὶ ἰδρυμάτων τῆς Ἑλλάδος, μεταξὺ τῶν ὁποίων θ' ἀναφέρω τὰς μονὰς τοῦ Μετεώρου καὶ τὴν Χριστιανικὴν ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρείαν. Τοῦτο Σοῦ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν δημοσίευσιν πολυαρίθμων βιβλιογραφικῶν σημειωμάτων, ἀνεκδότων κειμένων καὶ ἐπὶ μέρους ἱστοριοφιλολογικῶν πραγματειῶν. Μετὰ μεγάλης ἀνυπομονησίας ἀναμένει ἡ διεθνὴς ἐπιστῆμη τὴν ἔκδοσιν τοῦ καταλόγου τῶν χειρογράφων τῶν Μετεώρων, ἡ ὁποία θὰ φωτίσῃ ζωηρότατα ἱστοριοφιλολογικὰ προβλήματα καὶ θὰ δώσῃ τὴν δυνατότητα νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ἀμύπολλα κείμενα περιλαμβανόμενα εἰς τὰ ἐν λόγῳ χειρόγραφα. Ἀλλὰ τί πρῶτον, τί ὕστερον νὰ μνημονεύσωμεν ἐκ τῆς μακρᾶς καὶ ἀκαταπονήτου ἐρευνητικῆς ἐργασίας Σου; Διότι αὕτη δὲν περιορίσθη εἰς τὴν ἔρευναν χειρογράφων μόνον, ἀλλ' ἐπεξετάθη εἰς τὴν δημοσίευσιν ἐπιγραφῶν, μολυβδοβοῦλλων, ἀπομνημονευμάτων καὶ ἄλλων κειμένων ἀνδρῶν τῆς Ἐπαναστάσεως, διακρίβωσιν τῶν περὶ τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον πολλῶν ἱστορικῶν προσωπικοτήτων καὶ ἀνδρῶν τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας ἐκ τῶν σημαντικωτέρων. Ἡ ἀρχαιολογία, ἡ ἀγιολογία, ἡ θεο-

λογία, ἡ παλαιογραφία, ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία καὶ γραμματεία, ἡ μεσαιωνικὴ καὶ νεοελληνικὴ λαογραφία, ἡ μικρὰ καὶ ἡ μεγάλη ἱστορία, ἐξ ἴσου ὀφείλουν πληθύνει πραγματειῶν καὶ ἄλλων συμβολῶν εἰς τὸν ἀκαταπόνητον καλαμὸν Σου. Πᾶσαι δὲ αἱ ἐργασίαι αὗται εἶναι πλήρως ἐνημερωμέναι, μετὰ θαυμαστῆς βιβλιογραφικῆς πληρότητος συντεταγμέναι καὶ παρέχουν τὸ ἐνδόμισον περαιτέρω ἀσχολίας περὶ τὸ θέμα. Μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας καὶ πληρότητος ἔγραφε διὰ μίαν βυζαντινὴν παροιμίαν ἢ διὰ μίαν βυζαντινὴν περιγίπισσαν, διὰ τὸν Ἰωάννην Ἀπόκαυκον ἢ διὰ τὸν Ἀδαμάντιον Κοραῖν, διὰ τοὺς Παλαιολόγους ἢ διὰ τὸν Παπαδιαμάντην, δι' ἓνα καλόγηρον καὶ δι' ἓνα λαϊκὸν τραγουδιστήν.

Μέγα ἔργον εἰς ἔκτασιν, εἰς σημασίαν, εἰς μόχθον.

Μέγα παράδειγμα καὶ μεγάλη ὑποχρέωσις διὰ τοὺς συνεχιστὰς καὶ διάδοχους Σου.

Καὶ παρὰ τὸ ἐπιστημονικὸν τοῦτο ἔργον, ὑπῆρχε πάντοτε ὁ χρόνος καὶ ἡ διάθεσις διὰ τὴν συγγραφὴν ὄχι μόνον πολυαρίθμων βιβλιοκρισιῶν, ἀλλὰ καὶ πλήθους προλόγων εἰς βιβλία, ἐκλαϊκευτικῶν ἀρθρῶν δι' ἐφημερίδας καὶ περιοδικά, διὰ τῶν ὁποίων ἐφθάνον τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης μέχρι τοῦ Λαοῦ.

Ἀπὸ χθές, Νικόλαε Βέη, σεβαστὲ διδάσκαλε, ἀνήκεις εἰς τὴν χορείαν τῶν μεγάλων Ἑλλήνων Βυζαντινολόγων ἐρευνητῶν, τοῦ Κωνσταντίνου Σάθα, τοῦ Ἀθανασίου Παπαδοπούλου Κεραμέως, τοῦ Σπυριδῶνος Λάμπρου, τοῦ Φαίδωνος Κουκουλέ. Τὸ μέγα ἔργον Σου θὰ διατηρήσῃ ἔσασι τὸ ὄνομά Σου, ὡς ἐν τῶν λαμπροτέρων ὀνομάτων τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογικῆς Ἐπιστήμης.

Ἀναπαύσου ἐν εἰρήνῃ, ἀκάματε καὶ σεβαστὲ διδάσκαλε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Β. ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ

Ὁ πρῶτος πανεπιστημιακὸς διδάσκαλος τῶν Νεοελληνικῶν Γραμμάτων¹

Τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Σπουδαστηρίου Βυζαντινῆς καὶ Νεοελληνικῆς Φιλολογίας
καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Θ. Ζώρα.

Νωπὸς ὁ τάφος του διὰ νὰ δυνηθῇ ἀκόμη κανεῖς νὰ ἐπιχειρήσῃ εὐρεῖαν καὶ ὑπεύθυνον ἐξέτασιν καὶ τοποθέτησιν τοῦ ὅλου ἐπιστημονικοῦ ἔργου καὶ τῆς πολυποικίλου συναφοῦς δράσεως τοῦ Νικολάου Α. Βέη, τοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ν. Bees, γνωστοτάτου εἰς τοὺς διεθνεῖς βυζαντινολογικοὺς κύκλους ἀκαδημαϊκοῦ καὶ καθηγητοῦ τῆς Μεσαιωνικῆς καὶ Νεωτέρας Ἑλληνικῆς

1. Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ περιοδικῷ « Νέα Ἑστία » τῆς 1ης Νοεμβρίου 1959, σελ. 1653 - 1654.